

VILJANDI TÄISKASVANUTE
GÜMNAASIUMI
ÕPPEKAVA

2024

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED.....	4
2. VÄÄRTUSED	5
2.1 Põhihariduse alusväärtused	5
2.2 Gümnaasiumihariduse alusväärtused	6
3. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED.....	7
4. ÜLD- JA VALDKONNAPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	9
4.1 Pädevused põhikooliastmes.....	9
4.2 Pädevused gümnaasiumiastmes	11
5. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND	15
5.1 Õppimise käsitus	15
5.2 Õppekeskkond.....	16
6. ÕPPEKORRALDUS	18
6.1 Läbivad teemad põhikooli- ja gümnaasiumiastmes	18
6.2 Õppekava läbivad teemad põhikooli III astmes on:	19
6.3 Õppekava läbivad teemad gümnaasiumiastmes on:	20
6.4 Õppekorralduse alused	21
6.5 Õppekorraldus põhikoolis	22
6.6 Õppekoormus põhikoolis	22
6.7 Õppekorraldus gümnaasiumis	23
6.8 Õppekoormus gümnaasiumis	24
7. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS	26
7.1 Hindamise eesmärk	26
7.2 Hindamise korralduses kasutatavad mõisted.....	26
7.3 Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine	27

7.4	Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus	28
7.5	Kokkuvõttev hindamine põhikoolis	30
7.6	Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumis	31
7.7	Hinnete ülekandmine.....	32
7.8	Järelevastamine	32
7.9	Hinde või hinnangu vaidlustamine.....	33
7.10	Põhikooli lõpetamine.....	33
7.11	Gümnaasiumi lõpetamine	34
8.	LOOVTÖÖ, ÕPLASUURIMUSE /PRAKTILISE TÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS.....	36
8.1	Loovtöö põhikoolis	36
8.2	Õpilasuurimus ja praktiline töö gümnaasiumis.....	36
9.	KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS	38
10.	TEADMISTE JA OSKUSTE TÕENDAMINE, VARASEMATE ÕPI- JA TÖÖKOGEMUSTE ARVESTAMINE	39
11.	KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	41
11.1	Kooli õppekava uuendamine või täiendamine.....	41
11.2	Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine	41
11.3	Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele.....	42
11.4	Kooli õppekava kehtestamine.....	42

1. ÜLDSÄTTED

1. Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi (edaspidi kooli) õppekava koostamise aluseks on võetud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1, „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2, „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ (redaktsioonid 01.09.2014), Euroopa Liidu Nõukogu 22. mai 2018. a soovitusel „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“, „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“, „Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035“ ning kooli arengukava. Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium on vastavalt PGS § 2 lg 3 p 6 kool, kus töötavad koos põhikool ja gümnaasium ning kus õpe toimub mittestatsionaarses õppevormis.
2. Kooli õppekava on koolis õpingute alusdokument ning selles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Küsimustes, mis ei ole sätestatud kooli õppekavas, lähtutakse koolis riiklikes õppekavades sätestatust.
3. Kooli õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Hindamise aluseks on õpitulemustele/pädevustele toetuvad kriteeriumid, mis on eelduseks kujundava hindamise rakendamisel. Õppekavas esitatud õpikäsitus vastab arusaamisele õppimisest kui elukestvast protsessist, mille alusel õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine nii, et õpilane saavutab kavandatavad õpitulemused. Väljundipõhise õppekava põhiselt pööratakse suurt tähelepanu üld- ja valdkonnapädevustele ning kogu õppetegevuses ja aineõpetuses läbivatele teemadele.
4. Õppekava eripära tuleneb mittestatsionaarsest õppevormist. Kooli õppekava üldosa on ühine põhikooli III kooliastmele ja gümnaasiumile. Koolil puuduvad õppesuunad. Õpetamisel lähtutakse andragoogika põhimõtetest, kus arvestatakse õppijate varasema elu- ja töökogemusega. Õppija on õpetajale võrdväärseks partneriks.

2. VÄÄRTUSED

Väärtuspädevuste kujundamisel on oluline kogu koolipere usaldus ja koostöö

2.1 Põhihariduse alusväärtused

1. Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
2. Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
3. Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
4. Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2.2 Gümnaasiumihariduse alusväärtused

1. Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks õpilase eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
2. Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
3. Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
4. Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühisväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

3. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

1. Kool lähtub oma tegevuses riiklikes õppekavades esitatud õppe- ja kasvatuseesmärkidest ning õppe ja kasvatuse põhimõtetest ja käesolevas peatükis sätestatust.
2. Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Gümnaasiumiõpilased valmistatakse ette toimivaks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.
3. Põhikooli kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus luua põhikooli õpilasele turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab õppija õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust.
4. Gümnaasiumis on taotluseks luua õpilastele tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata õpiteed kutseõppeasutuses, kõrgkoolis või töusu karjääriredelil.
5. Põhikooli lõpetamisel saavutatud õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldiste nõuetega. Õpilane, kes lõpetab põhikooli:
 - on omandanud põhiteadmised ainevaldkonna faktide kohta;
 - on omandanud põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid;
 - Töötab ja õpib juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.
6. Gümnaasiumi lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas

7. gümnaasiumi:

- on omandanud ainevaldkonna laiaulatuslikud fakti- ja teooriateadmised
- on omandanud ainealased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduste leidmiseks;
- juhib ise oma õppimist vastavalt juhtnööridele, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda ja võtab vastutuse õppetöö hindamise ja edendamise eest.

8. Põhikoolis ja gümnaasiumis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riikliku õppekava“ § 4 lõikes 3, „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ § 4 lõikes 3 esitatud kaheksa üldpädevuse, „Põhikooli riikliku õppekava“ § 11 ning „Põhikooli riikliku õppekava“ ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ ainekavades esitatud valdkonnapädevuste kujundamisest, arvestades Euroopa Liidu Nõukogu 22. mai 2018. a soovitusel „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“ sätestatut.
9. Põhikoolis ja gümnaasiumis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 2 ja „Gümnaasiumi riiklikus õppekavas“ § 2 sõnastatud alusväärtustest. Õppetegevust kavandades toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega.
10. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimiv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ning õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamiseks ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja. Õppetunni pikkus on 45 minutit ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit iga õppetunni kohta.

4. ÜLD- JA VALDKONNAPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE

Üld- ja valdkonnapädevused on aineülesed ning nende kaudu taotletakse õpilastel riiklikes õppekavades kirjeldatud suutlikkuste kujunemist.

4.1 Pädevused põhikooliastmes

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
- 8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik

digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu morali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

Ainekavades esitatakse õpitulemused, mis toetavad kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist ning valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.

4.2 Pädevused gümnaasiumiastmes

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaüleused pädevused. Üldpädevused kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides, tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut

ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;

- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;
- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid

keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid; rakendada finantskirjaoskust;
- 8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna.

Ainevaldkonnad on järgmised:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) kunstained;
- 3) loodusained;
- 4) matemaatika;

- 5) sotsiaalsed;
- 6) võõrkeeled.

Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujundamine. Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.

5. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND

5.1 Õppimise käsitus

Põhikooli riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Gümnaasiumi riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikusel toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmisstruktuuridele. Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks tuleb gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevusega luua õppekeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses tuleb õpilastel lasta seada oma sihid, õppida töötama

nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anda õpilastele võimalus leida erinevaid töömeetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil.

5.2 Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujunemisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilaste arenemist iseseisvateks ja aktiivseteks õppijateks. Selleks:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted kogu koolipere vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväarikust ja isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- ennetatakse ja välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel, tolerantsusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

Füüsilise keskkonna kujundamisel jälgitakse, et:

- õpperuumid oleksid turvalised ja vastaksid tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse nüüdisaegset info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;
- õpet korraldatakse ka virtuaalselt e-õppekeskkonnas Moodle, Opiq;
- Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes).

6. ÕPPEKORRALDUS

6.1 Läbivad teemad põhikooli- ja gümnaasiumiastmes

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendid ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtuvalt tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas põhikooli loovtöös / gümnaasiumi uurimistöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

6.2 Õppekava läbivad teemad põhikooli III astmes

Õppekava läbivad teemad põhikooli III astmes on:

1. elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid
2. keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
4. kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
5. teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
6. tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
7. tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8. väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

6.3 Õppekava läbivad teemad gümnaasiumiastmes

Õppekava läbivad teemad gümnaasiumiastmes on:

1. elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
2. keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
4. kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
5. teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, austab intellektuaalset omandit, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;

6. tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
7. tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
8. väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

6.4 Õppekorralduse alused

Mittestatsionaarne õpe on täiskasvanud õppijatele suunatud õpe, kus õppetundide kõrval on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal iseseisval õppimisel. Õppetundide hulka arvatakse ka õpilase arengut toetavate erinevate teenuste osutamise aeg, näiteks karjäärinõustamine.

Mittestatsionaarse õppe erisused on toodud „Põhikooli riikliku õppekava“ §-s 18 ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ §-s 14.

Põhiharidust võivad mittestatsionaarses õppes omandada 17-aastased ja vanemad isikud. Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel võivad mittestatsionaarses õppes põhiharidust omandada ka koolikohustuslikud isikud, kelle puhul see on tingitud nende hariduslikust erivajadusest või muust põhjusest, mis raskendab hariduse omandamist statsionaarses õppes õppides.

Õpilase ja tema vanema või seadusliku esindaja koostöös võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui selle muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel kas individuaalne õpingute ajakava või individuaalne õppekava. Individuaalse ajakava või

individuaalse õppekava vajadus selgitatakse välja kooli ja õpilase ja tema vanema või seadusliku esindaja koostöös.

Mittetatsionaarses õppes võib õppida ka üksikuid õppeaineid. Üksikuid õppeaineid õppiva õpilase koormus määratakse kindlaks igaks õppeaastaks eraldi individuaalse õppekavaga.

6.5 Õppekorraldus põhikoolis

Õppekoormus mittetatsionaarses õppes määratakse kooli õppekavas, tagades õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamise kooliastmete lõpuks ning arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 22 sätestatud õppekoormust.

Mittetatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus, tööõpetus, käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus kohustuslike õppeainete hulka.

Mittetatsionaarses õppes õppija puhul võib õpilase taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

6.6 Õppekoormus põhikoolis

jrk	Õppeaine	7. klass	8. klass	9. klass	Kokku
1	eesti keel	2	2	2	6
2	kirjandus	2	2	2	6
3	A-võõrkeel	2	2	2	6
4	B-võõrkeel	2	2	2	6
5	matemaatika	4	4	4	12
6	loodusõpetus	2	-	-	2
7	geograafia	2	2	1	5
8	bioloogia	2	2	1	5
9	füüsika	-	2	2	4
10	keemia	-	2	2	4

11	ajalugu	2	2	2	6
12	ühiskonnaõpetus	-	-	2	2
13	inimeseõpetus	1	-	1	2
14	kunstiõpetus	1	1	1	3
15	muusika	1	1	1	3
16	karjääriõpetus	-	-	1	1
17	informaatika	1	-	-	1
18	usundiõpetus	1	-	-	1
19	loovtöö alused	-	-	1	1
	Kokku	25	24	27	76

Põhikoolis on mittestatsionaarses õppes on kooli poolt tagatud õpilasele õppekoormus vähemalt 24 õppetundi poolaasta iga nädala kohta. Kuni kümne õpilasega klassis on tagatud õpilasele õppekoormus vähemalt 15 õppetundi poolaasta iga nädala kohta. Õpilase nõusolekul võib õppekoormust vähendada. Õpilase õppekoormus sätestatakse kooli päevakavaga või vajaduse korral individuaalse õppekavaga, sõltuvalt õppijate arvust.

6.7 Õppekorraldus gümnaasiumis

Õpilase õppekoormus gümnaasiumis on mittestatsionaarses õppes on 72 kursust (1 kursus on 35 õppetundi). Õppekoormust võib suurendada kooli õppekavas kehtestatud korras, võttes arvesse õpilase soove ja arenguvajadusi.

Õpilase õppekoormuse moodustavad kooli õppekavas olevad kursused. Soovi korral võib õpilane õppekoormust suurendada.

6.8 Õppekoormus gümnaasiumis

jrk	Õppeaine	10. klass	11. klass	12. klass	Kokku
1	Eesti keel	2	2	2	6
2	Kirjandus	2	2	1	5
3	Võõrkeel B2-tase	2	2	1	5
4	Võõrkeel B1-tase	2	2	1	5
5	Matemaatika (kitsas)	3	3	2	8
6	Bioloogia	-	2	2	4
7	Geograafia - loodusgeograafia	2	-	-	2
8	Geograafia - inimgeograafia	-	1	-	1
9	Füüsika	2	2	1	5
10	Keemia	2	1	-	3
11	Ajalugu	2	2	2	6
12	Ühiskonnaõpetus	-	-	2	2
13	Inimeseõpetus (perekonnaõpetus)	-	-	1	1
14	Kunstiõpetus	1	1	-	2
15	Muusikaõpetus	1	1	1	3
16	Karjääriõpetus (e-kursus)	-	-	1	1
17	Riigikaitse (e-kursus)	-	-	1	1
18	Uurimistöö alused (e-kursus)	-	1	-	1
19	B2 taseme võõrkeele grammatikakursus (e-kursus)	1	-	-	1
20	B1 taseme võõrkeele grammatikakursus (e-kursus)	1	-	-	1
21	Eesti keele ortograafia (e-kursus)	1	-	-	1
22	Matemaatika (kitsa) lisakursus (e-kursus)	1	-	-	1
23	Draama ja teater (e-kursus)	-	1	-	1
24	Inimene ja õigus (e-kursus)	-	1	-	1
25	Eesti keele riigieksamikursus (e-kursus)	-	-	1	1

26	Kirjandus ja ühiskond (e-kursus)	-	-	1	1
27	Müüt ja kirjandus (e-kursus)	-	-	1	1
28	Matemaatika riigieksamikursus (e-kursus)	-	-	1	1
29	Võõrkeele riigieksamikursus (e-kursus)	-	-	1	1
	Kokku	25	24	23	72

Õpilase õppekoormuse koostamisel on arvestatud „Gümnaasiumi riiklikus õppekavas“ § 14 lg 1 sätestatud, mis lubab õpilase õppekoormust moodustada nii, et see ei pea arvestama „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ §11 õppekorraldusele sätestatud nõudeid, kuid see võimaldab saavutada õpitulemused vähemalt „Gümnaasiumi riiklikus õppekavas“ sätestatud kohustuslikes kursustes ja kokku vähemalt 72 kursust. Ühe kursuse läbimiseks võib kasutada juhendatud õppetööd vähem kui 35 õppetundi.

7. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOOLIS JA GÜMNAASIUMIS

Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi hindamisjuhendi koostamise aluseks on põhikooli – ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, gümnaasiumi riiklik õppekava ja tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord.

7.1 Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

7.2 Hindamise korralduses kasutatavad mõisted

Kursus – 35 ainetunnist koosnev õppeaine

Kursusehinne – gümnaasiumiastmes kursuse läbimise järel õpitulemuste saavutamise taset kajastav kokkuvõttev hinne

Poolaasta-/aastahinne – põhikooliastmes on hinded koondatud poolaastahinneteks ning poolaastahinded on koondatud aastahinneteks

Järelvastamine – puudulikult hinnatud hindelise töö või tegemata hindelise töö sooritamine määratud tingimustel

Täiendav õppetöö – põhikooliastmes puuduliku poolaastahinde või aastahinde ~~kursusehinde~~ korral määratud täiendav õppetöö

7.3 Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine

1. Kursuse hindamise põhimõtted on toodud kursuse kirjelduses. Aineõpetajal on õigus kehtestada enda aine raames suulise vastamise kord ja tingimused. Iga aineõpetaja tutvustab hindamise põhimõtteid oma kursuse alguses.
2. Õpilase hinded on fikseeritud koolis kasutatavas elektroonilises õppeinfosüsteemis Stuudium.
3. Õpilane, lapsevanem või õpilase seaduslik esindaja pääsevad õppeinfosüsteemi Stuudiumi kasutajakontoga.
4. Õpetaja kannab õpilase hinded koolis kasutusel olevasse elektroonilisse õppeinfosüsteemi Stuudium kümne (10) tööpäeva jooksul pärast hindelise töö tähtaega või arvestuse sooritamist.
5. Mitterahuldavate hinnete korral teavitab alaealise põhikooli õpilase klassijuhataja sellest lapsevanemat või õpilase seaduslikku esindajat vähemalt üks kord kalendrikuus kirjalikult või suuliselt, mille kohta teeb klassijuhataja märke Stuudiumisse õpilase arengukaardile.
6. Õppeperioodi lõpus väljastatakse soovi korral õpilasele õppeinfosüsteemist väljaprintitud ning klassijuhataja poolt allkirjaga kinnitatud hinnete leht.
7. Järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu hiljemalt 30. augustiks.

7.4 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
2. Õppimist toetava hindamisena on käsitletav:
 - individuaalne vestlus õppijaga tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavale asjaoludele;
 - grupivestlus ja tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavale asjaoludele;
 - õpetaja poolne juhendamine õpiülesande sooritamise käigus, refleksioon, sh eneserefleksioon ja enesehindamine.
3. Hindamisel viie palli süsteemis:
 - hindegas „5“ e „väga hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid ;
 - hindegas „4“ e „hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - hindegas „3“ e „rahuldav“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
 - hindegas „2“ e „puudulik“, hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng on toimunud, kuid ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
 - hindegas „1“ e „nõrk“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkama saamist edasises elus ning õpilase areng puudub õpitulemuste osa ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ning areng puudub.
4. Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et, kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et

hinne „5“ - on 90-100% maksimaalsest punktide arvust, hinne „4“ - 75-89%, hinne „3“ - 50-74%, hinne „2“ - 20-49%, hinne „1“ - 0-19%.

5. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
6. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“ ja seda ei saa parandada.
7. Tähtajaks tegemata ja esitamata hindelised tööd tähistatakse hindega „1“. Parandatud töö hinne kantakse sisse kaldkriipsuga. Näiteks 1/3.
8. Hindamisel võib rakendada ka arvestuslikku skaalat, kus „arvestatud“ (A) tähendab, et õpilane on omandanud õpitulemused ainekavas ettenähtud mahus ning „mittearvestatud“ (MA) tähendab vastavalt, et õpilane ei ole omandanud õpitulemusi ainekavas ettenähtud mahus. Arvestusliku skaala rakendamine on lubatud õppeainetes, kus õpitulemused on seotud eripädevustega (kunst, muusika, valikained).
9. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet seniste tulemuste ja vajakajäämistele kohta ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada. Õpetaja annab tagasiside õpilase tööle kas kirjalikult või suuliselt.
10. Kursusehinde kujunemisel saab arvesse võtta:
 - õpilase osalust projektipõhistes tegevustes, kui see aitab kaasa vastava õppeaine õpitulemuste saavutamisele;
 - õpilase osalemist huvikoolis või mõnes muus väljaspool kooli aset leidvas õppetegevuses, kui see aitab kaasa vastava õppeaine õpitulemuste saavutamisele ning kooli õppenõukogu on kinnitanud osalemise vastavaks kooli õppetegevuse eesmärkidele;
 - väljaspool kooli toimuva õppetegevuse arvestamise viisi ja määra konkreetse kursuse osas otsustab vastava kursuse aineõpetaja.

11. Kursuse jooksul on hindamine korraldatud viisil, mis suunab õpilast kursuse lõpetamiseks vajalike õpitulemuste saavutamisele.
12. Kursuse alguseks koostab õpetaja hindeliste tööde ajakava ning tutvustab seda õpilastele. Hindeliste tööde ajakava on kättesaadav ka elektroonilises õppeinfosüsteemis.

7.5 Kokkuvõttev hindamine põhikoolis

1. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.
2. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
3. Kui õpilasel on poolaasta jooksul sooritatud hindelistest töödest 50% hinnatud puuduliku või nõrga hindegaga või on sooritamata, on õpetajal õigus hinnata kogu poolaasta puuduliku või nõrga kokkuvõtva poolaastahindegaga ning jätta õpilane täiendavale õppetööle.
4. Kui õppeaine poolaastahinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval poolaastal omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
5. Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
6. Aastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne teise poolaasta lõppu.
7. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne

teise poolaasta lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetult juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast teise poolaasta lõppu. Aastahinne või hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

8. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kellel on kuni kahe õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”.
9. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
10. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
11. 9. klassi õpilaste aastahinded pannakse välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Eelpool sätestatud tähtaega ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

7.6 Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumis

1. Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada teistsugust hindedüsteemi. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse kokkuvõtavad hinded ning käimasolevate kursuste jooksul saadud hinded viie palli süsteemi. Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.
2. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana

3. Kui õpilasel on kursuse jooksul sooritatud hindelistest töödest 50% hinnatud puuduliku või nõrga hindega või on sooritamata, on õpetajal õigus hinnata kogu kursus puuduliku või nõrga kokkuvõtva kursusehindega.
4. Mitterahuldavalt võib olla 10.-11. klassis hinnatud kuni 5 kursust.
5. Mitterahuldavaid kursusehindeid ei või olla 12. klassis.

7.7 Hinnete ülekandmine

1. Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis kantakse üle kõik õpilase varasemad positiivsed üldõppeainete kursusehinded.
2. Õpilasel on õigus loobuda varasemate üldõppeainete positiivsete kursusehinnete ülekandmisest, esitades sellekohase kirjaliku avalduse klassijuhatajale kahe nädala jooksul alates õpilase kooli õpilaste nimekirja vastu võtmisest. Loobumise korral jääb kehtima Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis saadud viimane kursusehinne.
3. Õpilasel on õigus taotleda kirjaliku avalduse alusel varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamist (VÕTA).

7.8 Järelevastamine

1. Kui õpitulemus on puudulik või nõrk või on hinne saamata, antakse õpilasele võimalus konsultatsiooniks ja järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamine või järeltöö sooritamine toimub aineõpetajaga kokkulepitud ajal ja õpilasel on õigus hinnet parandada kümne (10) tööpäeva jooksul pärast hinde/kursusehinde saamist.
2. Kui õpilane ei ole osalenud kursuse ainetundides, sooritab ta kogu kursuse materjali hõlmava arvestusliku töö. Õpilasel on võimalik ühte tööd vastata kokku kuni kaks korda. Kui õpilane kolmandal korral ei suuda esitada omandatud teemasid vähemalt rahuldavale hindele, kuulub kogu kursus kordamisele.
3. 12. klassi õpilasel on õigus sooritada kooliastme hinde saamiseks puudulikult hinnatud kursuste mahus eksternieksam kooli poolt ettenähtud eksamiperioodil.

4. Varasemate positiivse hindega hinnatud kursusehinnete parandamiseks esitab õpilane klassijuhatajale kirjaliku avalduse kahe nädala jooksul alates kooli õpilaste nimekirja vastu võtmisest. Kehtima jääb Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis saadud viimane kursusehinne.
5. Õpilane tuleb järelevastamisele ettevalmistunult. Õpetaja ei pea võimaldama korduvat järelevastamist, kui selle põhjus on vastutustundetu ja hoolimatu suhtumine õpingutesse, mitte osalemine konsultatsioonides või kokkulepetest mitte kinni pidamine.

7.9 Hinde või hinnangu vaidlustamine

1. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne (10) tööpäeva jooksul pärast hinde saamist/ülekandmist.
2. Õpilane esitab avalduse hinde vaidlustamise kohta kooli direktorile. Õpilase esitatud avalduse vaatab läbi ja selle rahuldamise otsustab kooli direktori poolt määratud komisjon, kuhu kuuluvad kooli direktor, õpilase klassijuhataja ja aineõpetaja.
3. Kooli direktor teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul vastuvõtmise päevast arvates. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine toimub haldusmenetluse seaduse §71 ja §87 sätestatule.

7.10 Põhikooli lõpetamine

1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahe õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud põhikooli riiklikus õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
4. Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu.
5. Loovtöö kaitsmise ebaõnnestumise korral on võimalik loovtöö järelkaitsmist sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

7.11 Gümnaasiumi lõpetamine

1. Gümnaasiumi lõpetab õpilane:
 - kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud
 - kes on sooritanud riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles (inglise, saksa, prantsuse või vene keeles).
 - kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
 - kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.
2. Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami ning aineksamid nendes kursustes, milles tal puuduvad kursuste hinded või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu.
3. Haridusliku erivajadusega õpilane, kellele on koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud gümnaasiumi riiklikus õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

4. Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami või uurimistöö kaitsmise mitterahuldavalt või ei sooritanud koolieksamit, sooritab korduseksami hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib koolieksam toimuda ka pärast 30.juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25.augustiks
5. Koolieksami ebaõnnestumise korral on võimalik koolieksami järeleksamit sooritada üks kord õppeaasta jooksul.
6. Uurimistöö kaitsmise ebaõnnestumise korral on võimalik uurimistöö järelkaitsmist sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

8. LOOVTÖÖ, ÕPLASUURIMUSE /PRAKTILISE TÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS

Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks on, et õpilane oleks sooritanud põhikoolis loovtöö ning gümnaasiumis õpilasuurimuse või praktilise töö.

Õpilased kaitsevad oma töid vastavalt eksamiplaanile avalikul kaitsmisel, kas koolis kohapeal või läbi virtuaalkanali kogu koolipere ja kaitsmiskomisjoni ees.

8.1 Loovtöö põhikoolis

Põhikoolis korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

Loovtöö koostamise aluseks on Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi loovtöö koostamise, vormistamise ja hindamise juhend põhikooli III astmes, mis reguleerib õpilaste loovtööde formaate ja kaitsmise korda.

8.2 Õpilasuurimus ja praktiline töö gümnaasiumis

Õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Õpilasuurimus põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte,

kasutatud allikate loetelu ning resümees eesti ja võõrkeeles. Õpilasuuring on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuuring kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

Uurimistööde ja praktiliste tööde koostamise aluseks on Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi uurimistööde ja praktiliste tööde koostamise, vormistamise ja hindamise juhend, mis reguleerib õpilaste uurimistööde formaate ja kaitsmise korda.

9. KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS

1. Karjääriteenust koolis osutavad Eesti Töötukassa spetsialistid. Nõustamine toimub eelneval kokkuleppel direktoriga
2. Karjääriõpe toimub läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisust ja eesmärkidest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused ja näited.

3. Lisaks Eesti Töötukassale edastavad koolis karjääriinfot kooli õpetajad.
4. Karjääriõpet ja karjääriõppega seotud üritusi korraldavad koolis õpetajad. Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri-ja tööteemalise kirjanduse soovimine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta aineõpetaja tasandil.
5. Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse õpilaste teavitamise kaudu edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest:
 - 1) karjääriõpetuse tundides;
 - 2) ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel;
 - 3) erinevate ülekooliliste ürituste kaudu (näiteks teadlaste öö, jms);
 - 4) edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui väljapool kooli.

10. TEADMISTE JA OSKUSTE TÕENDAMINE, VARASEMATE ÕPI- JA TÖÖKOGEMUSTE ARVESTAMINE

1. Õpilane võib taotleda varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamist õppekava täitmisel. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamisel hinnatakse omandatud pädevuste vastavust õppeaine/õppekava õpitulemustele sõltumata omandamiskohast ja -vormist, lähtudes kooli kvaliteedinõuetest. Õppekava täitmisel võib arvestada gümnaasiumiõppes kogu ulatuses väljaspool kooli õppekava sooritatud õpingute tulemusi ja töökogemust.
2. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise protsess koosneb järgmistest etappidest:
 - taotleja nõustamine ja eneseanalüüs;
 - taotluse koostamine ja esitamine;
 - taotluse hindamine;
 - otsuse tegemine ja tagasiside andmine;
 - esitatud vaide korral vaide menetlemine.
3. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise puhul taotleja:
 - tutvub kooli õppekavaga, selgitamaks, millised omandatud kogemused võivad sobida taotlemiseks;
 - esitab vormikohase taotluse koos vajaliku tõendusmaterjaliga;
 - vastutab esitatud andmete ja dokumentide õigsuse eest;
 - esitab vajadusel täiendavaid dokumente.
4. Kool informeerib taotlejat kehtivatest nõuetest ja korrast, aitab taotlejat taotluse ettevalmistamisel, vaatab, et taotlus oleks täidetud korrektselt ja kogu vajalik teave ning dokumendid olemas, pakub taotlejale vajalikku nõu ja tuge, jälgib protseduuri vastavust kehtivale korrale. Varasemaid õpinguid ja töökogemust saab arvestada ainult õppekava kontekstis.

5. Näide õppimise kirjeldamise kohta

Tegevus	Mida ma tegin lõpptulemuse saavutamiseks	Kasutatud teadmised ja oskused	Mida ma õppisin
Artikli kirjutamine ajakirja	Töötasin läbi vastavasisulise õigusloome, teemat puudutavad varasemad artiklid, kommunikatsiooniteooriad	Arvuti kasutamise oskus. Kirjalik väljendusoskus. Analüüsioskus. Info kogumise oskus.	Oskan materjali koguda, analüüsida ja üldistada, kasutada nüüdisaegseid infotehnoloogilisi vahendeid, artiklit kirjutada, tuginedes teoreetilistele teadmistele.

6. Taotlust hindab hindamiskomisjon. Hindajad on õpetajad, kes on kursis õppekavaga. Hindajad kontrollivad, kas taotlusega koos esitatud tõendusmaterjal vastab nõuetele ja on piisav.

7. Hindamise käigus võidakse nõuda täiendavat tõendusmaterjali või lisäülesannete sooritamist.

8. Hindamise puhul lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- hinnatakse kogemusest õpitut, mitte (töö)kogemust ennast, varem õpitu peab sisuliselt sobima õppekavaga (õpitu peab vastama õppekava õpitulemustele), omandatud teadmised ja oskused peavad sobima selle haridustasemega, millel arvestamist taotletakse; õppija sooritusi vaadatakse teoreetilise ja kogemusliku õppe kombinatsioonis;
- hindamisel lähtutakse varasemast töökogemusest õpitust, tutvudes esitatud analüüsiga, mida ekstern õppis ja kuidas ta õpitut edaspidi kasutas.

11. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

11.1 Kooli õppekava uuendamine või täiendamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

11.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

11.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele

Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduse“ §-st 16.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

11.4 Kooli õppekava kehtestamine

Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3 toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

Kool avalikustab tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

Kooskõlastused

Kooskõlastatud kooli õppenõukogus 27.08.2024

Kooskõlastatud kooli hoolekogu koosolekul 26.08.2024

Kooli õppekava kinnitatud kooli direktori käskkirjaga 28.08.2024